

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
Sektion Lokalbana Järnväg
Grupp Roslagsbanan till city

PM
2023-03-23
Version 4.0

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0641
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Planlägningsbeskrivning, Roslagsbanan till city

1 Roslagsbanan till city

Planering av en förlängning av Roslagsbanan till centrala Stockholm i tunnel pågår. En förlängning är en förutsättning för att Roslagsbanan ska utgöra en framtida kapacitetsstark och tillförlitlig del av kollektivtrafikförsörjningen mellan centrala Stockholm och nordostsektorn. Planlägningsbeskrivningens syfte är att redogöra för hur utbyggnaden hanteras i planeringsprocessen samt när möjlighet finns att påverka arbetet med planering och beslut som ska fattas. Dokumentet uppdateras löpande.

2 Bakgrund/tidigare utredningsarbete

2.1 Sverigeförhandlingen

Sverigeförhandlingen initierades av regeringen 2014. Syftet var att skapa förutsättningar för att bygga höghastighetsjärnväg i Sverige samt åstadkomma förbättrad kollektivtrafik och utökat bostadsbyggande i storstäderna.

I april 2017 slöts ett avtal mellan Sverigeförhandlingens parter om att genomföra fyra utbyggnadsobjekt i kollektivtrafiksystemet i Stockholms län:

- Tunnelbanan Älvsjö – Fridhemsplan
- Spårväg Syd
- Roslagsbanan till city
- Hagalunds station (genomförandet beslutades bli en del av utbyggnaden av tunnelbana Odenplan – Arenastaden)

Parter i avtalet om Roslagsbanan till city är staten via Sverigeförhandlingen, Regionen och kommunerna Vallentuna, Österåker, Täby och Stockholm. Beslut i landstingsfullmäktige fattades sommaren 2017. Under 2017 fattades formella beslut i kommunerna och under våren 2018 av regeringen.

Region Stockholm
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08-686 16 00
Fax: 08-686 16 06
E-post: registrator.tf@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.sll.se

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
*Portfölj Lokalbana Järnväg
Grupp Roslagsbanan till city*

PM
2023-03-23
Version 4.0

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0641
Infosäk. klass
K1 (Öppen)

2.2 Tidigt utredningsarbete

Under 2014 genomförde regionen, i samarbete med Trafikverket och nordostkommunerna, "Åtgärdsvals- och idéstudie av regional kapacitetsstark kollektivtrafik till Nordostsektorn i Stockholms län" (2014). Åtgärdsvalsstudien var en fortsättning på tidigare studier "Roslagspilen" (2008), "Systemsyn i RUFSS" (2010) och "Stockholm Nordosts vision" (2012). Syftet med åtgärdsvalsstudien var att studera åtgärder för en kapacitetsstark kollektivtrafik till Nordostsektorn som bidrar till ökad regional tillgänglighet och utveckling av en tät och flerkärnig region. I åtgärdsvalsstudien studerades olika utbyggnadsalternativ för tunnelbanan och Roslagsbanan.

Alternativen där Roslagsbanan förlängdes till city beräknades medföra lägre investeringskostnader och högre måluppfyllelse än tunnelbanealternativen med bland annat större tillskott av kapacitet och en större samhällsekonomisk nytta.

Åtgärdsvalsstudiens resultat och slutsatser studerades sedan vidare inom ramen för Sverigeförhandlingens arbete. Utredningsarbetet låg till grund för att det inom ramen för Sverigeförhandlingen kom att avtalas om bl.a. förlängningen av Roslagsbanan till city.

3 Planläggningsprocess

Roslagsbanan till city planeras utifrån planläggningsprocessen för järnväg. Lagen om byggande av järnväg är styrande under planläggningen men andra viktiga lagar att ta hänsyn till under processen är exempelvis miljöbalken och plan- och bygglagen. Under planläggningsprocessen utreds var och hur förlängningen av Roslagsbanan till city ska byggas. Processen ger också ett bra beslutsunderlag, garanterar samordning med andra aktörers planering samt ger goda möjligheter till insyn och påverkan för dem som berörs. Planläggningsprocessen ska leda fram till en järnvägsplan som i detalj beskriver var anläggningen ska lokaliseras och hur den ska utformas. Inledningsvis i planläggningsprocessen utreds flera olika alternativa lokaliseringar. När valet av lokalisering är gjort inriktas planläggningsprocessen på utredningar kring detaljutformning av det valda alternativet och framtagande av planförslag samt miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Samråd är en central del i planeringsprocessen och pågår i flera steg och på olika sätt fram tills att järnvägsplanen ställs ut för granskning.

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
Portfölj Lokalbana Järnväg
Grupp Roslagsbanan till city

PM
2023-03-23
Version 4.0

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0641

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

3.1 Lokaliseringsutredning

En lokaliseringsutredning genomförs i inledningen av planläggningsprocessen och ska utgöra ett beslutsunderlag för val av lokalisering av projektets sträckning. Syftet med lokaliseringsutredningen för Roslagsbanan till city är att hitta en lokalisering för tunnelsträckningen som bidrar till att ändamålet med järnvägen uppnås med minsta intrång och olägenhet och utan oskälig kostnad.

Ändamålen med Roslagsbanan till city är att öka tillgängligheten mellan nordostsektorn och centrala Stockholm samt mellan nordostsektorn och regionala kärnor, bidra till att skapa ett tillförlitligt och kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem, ett socialt och miljömässigt hållbart transportsystem samt bidra till stadsutveckling med ett ökat bostadsbyggande.

Lokaliseringsutredningen för Roslagsbanan till city, som nu är färdigställd, har fördjupat tidigare utredningar samt analyserat ytterligare möjliga alternativ. Alternativ och föreslagna lösningar har vägts mot projektets ändamål och mål. Alternativ till tunnelsträckningar har under lokaliseringsutredningen varit föremål för samråd med allmänheten, berörda intressenter, fastighetsägare med flera. Samrådssynpunkter har sammanställts i samrådsredogörelser och lokaliseringsutredningen har förordat ett lokaliseringsalternativ som nu underställts regionen och parterna för beslut om fortsatt planering och finansiering.

Det förordade lokaliseringsalternativet innebär en sträckning från station Universitetet via Odenplan till T-Centralen. Alternativet övergår från befintlig sträckning ovan jord till ny tunnel via ett tråg i höjd med Albano vilket medför en tunnel som är cirka 3,5 kilometer lång. Utredningsalternativet innebär nya stationer vid Odenplan och T-Centralen samt att Stockholms östra läggs ned.

3.2 Järnvägsplan tas fram

Regionen har fattat beslut om den förordade lokaliseringen den 22 mars 2023 och nu kan den mer formella planläggningsprocessen med syfte att ta fram järnvägsplaner för åtgärderna att påbörjas. Processen med framtagandet av järnvägsplaner ger en tydlighet i genomförandet för sakägare och allmänhet. Den ger verktyg och spelregler som underlättar genomförandet. Den säkrar markåtkomst och ger en god helhetsbild av utbyggnaden.

Parallellt med processen för framtagande av järnvägsplaner kommer en översyn och nödvändiga förändringar av berörda detaljplaner att genomföras. Förändringarna krävs för att säkra att de järnvägsplaner som tas fram inte strider

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
*Portfölj Lokalbana Järnväg
Grupp Roslagsbanan till city*

PM
2023-03-23
Version 4.0

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0641

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

mot gällande planer. Processerna med järnvägsplan och detaljplaner kommer att ske parallellt så att granskning och samråd så långt möjligt kan hanteras samordnat.

3.3 Miljöprövning

Förlängningen av Roslagsbanan genom en tunnel till city kommer att påverka miljö och omgivning. Prövning av miljö tillstånd av olika slag kommer att krävas. Själva tunnelkonstruktionen innebär att en del av grundvattnet behöver ledas bort. Sådan bortledning av grundvatten kräver tillstånd enligt miljöbalken. Andra åtgärder kan kräva såväl tillstånd som anmälningsplikt och dispenser enligt miljöbalken. Miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) kommer att behöva tas fram under planeringsprocessen. De beskriver projektets miljöpåverkan under såväl byggtiden som driftskedet och kommer att visa vilken typ av skyddsåtgärder som kan genomföras.

Tillståndsprocessen startar med ett inledande samråd som ligger till grund för länsstyrelsens bedömning om projektet medför betydande miljöpåverkan (BMP). Samrådet inför länsstyrelsens bedömning om BMP samordnades med samrådet för de olika alternativen till tunnelsträckningar som genomfördes under andra kvartalet 2022 och länsstyrelsen har därefter bedömt att projektet kommer att medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att miljökonsekvensbeskrivningar ska tas fram

3.4 Samråd

Samråd är en central del i planeringsprocessen. Syftet med samråd i planfrågor är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Information om projektet delges och åsikter och perspektiv erhålls från berörda parter, inklusive allmänheten. Samrådsprocessen är viktig under hela planläggningen och pågår löpande, i olika former, ända fram till dess att järnvägsplanen ställs ut för granskning.

Samråd ska genomföras så att det är möjligt att förstå och påverka projektets förslag till lokalisering och utformning som tas fram. Samråd ska ske inom ramen för planeringsprocessen för framtagandet av järnvägsplaner, eventuella nya detaljplaner och inför tillståndsansökan enligt miljöbalken. Samrådssynpunkter sammanställs efter varje större samrådstillfälle och kommenteras i en samrådsredogörelse.

Två allmänna samrådstillfällen har hållits under arbetet med lokaliseringstuderingen. Ett första genomfördes i början av 2021 och var av karaktären

Trafikförvaltningen
 Investeringsprojekt
 Portfölj Lokalbana Järnväg
 Grupp Roslagsbanan till city

PM
 2023-03-23
 Version 4.0

Ärende/Dok. id.
 TN 2020-0641

Infosäk. klass
 K1 (Öppen)

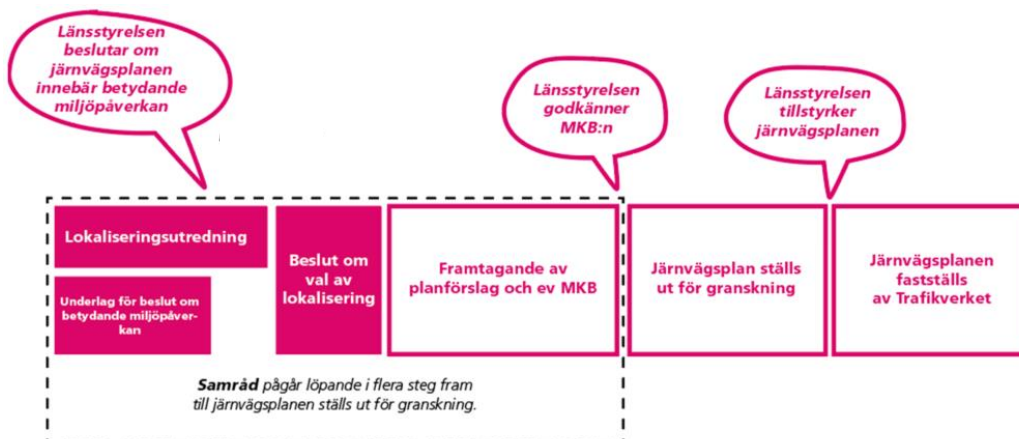
informationssamråd där syftet var att ge möjlighet till insyn i och bidra med kunskap till utredningsarbetet. Ett andra allmänt samråd genomfördes under försommaren 2022. Samrådets syfte var att ge möjlighet till insyn och få in synpunkter på lokaliseringsalternativ och inför beslut om betydande miljöpåverkan. Parallellt med pågående utredning, som ett led i samrådet, har kontinuerliga samrådsmöten genomförts med berörda intressenter. Ett flertal särskilda samrådsmöten har också löpande ägt rum med länsstyrelsen där en av huvudfrågorna varit projektets påverkan på riksintressen och nationalstadsparken.

Under det fortsatta arbetet med järnvägsplan och tillståndsansökan kommer fler samrådsaktiviteter att hållas.

3.5 Granskning av järnvägsplan och detaljplaner

Arbetet med framtagandet av förslag till järnvägsplaner och detaljplaner kommer att fullföljas och när planförslagen är klara ska också miljökonsekvensbeskrivningar vara godkända samt granskning av planerna ske. Under granskningsskedet kan synpunkter lämnas på de färdiga planförslagen. Synpunkter som kommer in under granskningen sammanställs i granskningsyttranden. Länsstyrelsen ska tillstyrka järnvägsplanen innan regionen överlämnar den till Trafikverket för fastställelse. Detaljplaner antas av kommunfullmäktige. När planerna vunnit laga kraft och andra nödvändiga tillstånd erhållits kan byggandet påbörjas.

Ändra pilen i bilden nedan

Trafikförvaltningen
Investeringsprojekt
Portfölj Lokalbana Järnväg
Grupp Roslagsbanan till city

PM
2023-03-23
Version 4.0

Ärende/Dok. id.
TN 2020-0641

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

3.6 Tidplan

I figurerna nedan visas preliminära hålltider under järnvägsplaneprocessen och tillståndsprövning enligt miljöbalken.

